

„Když jsem já byl student, směr byl jasný: mít dobré známky, vystudovat prestižní univerzitu, najít si dobrou práci. Společnost se ale změnila, dnes už dobré známky neznamenají zajištěnou budoucnost. A s tím jde ruku v ruce další důvod, proč je třeba měnit vzdělávání. Společnost potřebuje jiné občany než kdysi,“ říká v rozhovoru Michael Fullan, emeritní profesor Torontské univerzity, který se podílel na přerodu školských systémů v několika státech světa (eduzin.cz).

Krátce

- **Středoškoláci se vrací do škol k teoretické výuce, současně začínají státní maturity.** „S určitou nadsázkou jsem říkal, že na vládě nebo na ministerstvu zdravotnictví funguje nějaký bazilišek,“ okomentoval kolizi mezi návratem do škol, přijímačkami a maturitami [ředitel Smíchovské střední průmyslové školy a gymnázia Radko Sáblik \(ČRo\)](#). Školy to řeší různě, [někde bude pokračovat distanční výuka nebo žáci dostanou volno \(novinky.cz\)](#). Vláda už v pondělí rozhodla, že se na 2. stupni bude učit bez rotací a že se obnoví také [výuka v ZUŠ nebo ve střediscích volného času \(irozhlas.cz\)](#), [od 31. 5. i školy v přírodě \(novinky.cz\)](#). Než se ukáží dopady dalšího rozvolnění, [dětí se ale dál budou učit v rouškách a respirátorech \(ČT24\)](#). Hygienici zvažují, že v létě by povinnost nosit respirátor platila jen v MHD nebo veřejných budovách, [nosit by je ale měly i děti na letních táborech \(seznamzpravy.cz\)](#). V lese se tak skauti s rouškami budou potkávat s dětmi na procházce bez nich, [upozorňuje Echo](#).
- **Na některých základních školách děti zavalila lavina testů, středoškoláci se toho obávají.** Česká středoškolácká unie vydala prohlášení, v němž vyjadřuje obavy, že učitelé budou podceňovat psychické potíže žáků a [místo pomoci s adaptací je zavalí testy \(novinky.cz\)](#). Se smrtní písemek se hned po návratu museli vyrovnat žáci některých základních škol, [většina jich ale podle Michala Černého doporučení ministerstva respektovala \(idnes.cz\)](#). „Vydala jsem pokyn, aby to učitelé nepřeháněli a aby studenty nechali dva tři dny rozkoukat,“ popisuje svůj přístup předsedkyně Asociace ředitelů gymnázií Renata Schejbalová, [známky ale podle ředitelů škol oslovených serverem novinky.cz učitelé nasbírat potřebují](#).
- **Cermat oznámil, že podle kontrolních komisí letos v zadání přijímacích testů nebyly chyby.** „Výsledky uchazečů jsou podle nich srovnatelné s výsledky z předchozích let,“ [shrnul vyjádření Cermatu server seznamzpravy.cz](#), připomněl také kritiku Oldřicha Botlíka, podle nějž delší zkušební texty obraly žáky o čas navíc, který jim měl kompenzovat horší podmínky pro přípravu. Znamená srovnatelný počet bodů v testu, [že pandemie děti nepoznala \(idnes.cz\)](#)? Podle předsedy Unie školských asociací CZESHA Jiřího Zajíčka se [dětí „bály, tak něco dělaly“ \(lidovky.cz\)](#). „Chceme-li jako společnost o komkoliv rozhodovat na základě takových kritérií, máme mnohem větší problém, než to, zda byla ta která úloha vhodně zvolená,“ [cituje Markéta Hronová specialistu na testování Jiřího Münicha](#), podle nějž výsledky testů kopírují socioekonomické postavení rodiny (ihned.cz). „Je velmi těžké říct, jestli (testy) prohlubují sociální nerovnosti, ale pokud máme mít nějaké jednotné měřítko, tak cestou jsou jednotné přijímací zkoušky,“ [říká v rozhovoru pro seznamzpravy.cz ředitelka Cermatu Michaela Kleňhová](#).
- **Patří korektorské úlohy do přijímacích a maturitních testů, nebo jsou v rozporu se zákonem?** Oldřich Botlík poukázal na to, že korektorské úlohy, které jsou součástí všech přijímacích a maturitních testů, [nemají oporu v RVP a do testů tedy nepatří \(lidovky.cz\)](#). Za Cermat se v obsáhlém prohlášení [postavila Asociace češtinářů](#), konkrétně gymnaziální učitelé Josef Soukal a Vladimír Stanzel. Podle nich je rozpor u korektorských úloh jen zdánlivý, protože „v žádném případě schopnost vyjádřit se pravopisně správně nelze odtrhnout od schopnosti rozpoznat nedostatky v cizím textu. [Podle Oldřicha Botlíka](#) tím „projevili pozoruhodnou neschopnost přechít s porozuměním hlavní kurikulární dokument, jímž se jako učitelé českého jazyka a literatury mají řídit“ (eduin.cz). Na to, že asociace obhajuje podobu testů, jež někteří její členové připravují, [poukázal Tomáš Feřtek \(idnes.cz\)](#). V [rozhovoru pro TV Noe říká Oldřich Botlík](#), že nejde ani tak o konkrétní úlohy, ale že se jako společnost musíme rozhodnout, jestli chceme, aby hierarchie škol fungovala jako síto, nebo jestli je úkolem vzdělávacího systému pomoci všem dětem dosáhnout maxima, vespolek se si podle něj už vybraly. Podstatu celého sporu se pokusil Oldřich Botlík shrnout v textu [Obsah výuky určuje Cermat, a to nezákonně \(eduin.cz\)](#). [Problematické testování se věnoval EDUcast v rozhovoru s Jiřím Münichem](#).
- **Školní inspekce se zaměřila na přijímání prvňáčků, řadě škol doporučila změnit kritéria.** Vybírat děti do 1. třídy losováním místo bodovaného přijímacího pohovoru doporučila například pražské soukromé základní škole PORG. „Právní předpisy stanovují základní pravidla pro přijímání dětí k základnímu vzdělávání. V případě soukromé školy uvádějí jako jediný kritérium věk dítěte, v případě veřejné školy je to kromě věku dítěte ještě spádovost,“ [parafrázuje Zuzana Hronová náměstkyně ústředního školního inspektora Ondřeje Andryse \(aktualne.cz\)](#).
- **Na ministerstvo přišlo 400 žádostí na pořádání letních kempů za 270 milionů korun.** Zájem o pořádání letních kempů je velký a doufáme, že na to bude nejen avizovaných 100 milionů korun, ale budeme schopni vyčlenit vyšší částku,“ [citují novinky.cz mluvčí resortu Anetu Lednovou](#).

V souvislostech

POSLANCI BUDOU ZNOVU HLASOVAT O ZÁKONU O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH. CO SE ZMĚNÍ, KDYŽ I NAPODRUHÉ PROJDE SNĚMOVNOU?

Již 38 poslanců se písemně přihlásilo [do rozpravy k novele zákona o pedagogických pracovnících](#). Projednání novely, kterou s připomínkami vrátil do sněmovny Senát, je na programu schůze, která začíná 25. května. Poslanci novelu schválili s přesvědčivou převahou hlasů na konci ledna. Předcházela tomu bouřlivá diskuse, která se týkala zejména těch částí novely, která nepochybují ředitelům škol uznávat po dobu tří let tzv. předpoklad učitelské kvalifikace absolventům magisterského studia pedagogických oborů. Do vládní předlohy novely se vedle toho dostala řada poslaneckých pozměňovacích návrhů. Co se změní, když novela projde sněmovnou?

Průměrný plat pedagogického pracovníka bude zakotven na 130 % průměrné mzdy. Platy pedagogů se budou automaticky upravovat podle výkonu ekonomiky. Jde o jeden ze způsobů, jak udržet učitelské platy dlouhodobě konkurenceschopné ([EDUin v Auditě 2019](#) navrhoval zakotvení ke mzdám vysokoškolsky vzdělaných) a jde o krok mimořádný, podobně se automaticky zvyšují platy jen vybraným profesím (soudci či státní zástupci). Problematické je ale napravo nastavení objemu prostředků na tzv. nadtarif na 1/6 finančních prostředků na platy (to je podle EDUinu nedostačující, měl tvořit pětinu). Ministerstvo v připomínkovém řízení tomuto návrhu vytklo technické nedostatky (například že neřeší platy učitelů základních a uměleckých škol nebo že stanoví přesně 1/6 pro každou školu není při současném systému financování možná). Dva ze pozměňovacích návrhů Senátu se týkají právě těchto částí novely. **Do školské legislativy se dostanou pojmy adaptační období a uvádějící učitel.** Počítalo se s tím v kariérním řádu pro učitele, který sněmovna na konci minulého volebního období nejprve odhlasovala, aby jej po vrácení Senátem napodruhé neschválila. V současnosti řada škol s adaptačním obdobím pro začínající učitele počítá, odměny pro uvádějící učitele ale řeší nesystémově, například pomocí mimořádných odměn (tedy z nadtarifu). Novela počítá se dvouletým adaptačním obdobím. **Sociální pedagog či školní logoped budou pedagogické profese.** I v tomto případě otevírá cestu k tomu, aby se tyto podpůrné pedagogické profese staly součástí systému. Jde o poslanecký pozměňovací návrh. Ze strany ministerstva to bude vyžadovat v prvním kroku nové vymezení regulace studijních programů, které budou připravovat absolventy pro výkon těchto profesí a poté i stanovit standardy profesí. Financování platů těchto profesí (a tím i jejich reálné zařazení do pedagogických sborů) novela neřeší – nyní je některé školy platí ze šablon.

Učitelství se otevře pro absolventy magisterských neučitelských oborů. Novela umožňuje řediteli škol uznat na dobu nejdéle tří let tzv. předpoklad kvalifikace a zaměstnat jako učitele na 2. stupni ZŠ a na SŠ ne-pedagogy. Ti si během těchto tří let mají pedagogické vzdělání doplnit. Nedostatek učitelů je dlouhodobý problém, v řadě regionů je již nyní zásadní, „na výjimku“ tak tisíce ne-učitelů již nyní ve školství působí, a to bez požadavku na doplnění vzdělání (s podmínkou, že kvalifikovaní učitel má přednost). Kritici se obávají, že otevření profesí ohrozí kvalitu výuky a že ředitelé škol budou dávat ne-učitelům při obsazování míst přednost před kvalifikovanými učiteli.

Učitelskou kvalifikaci bude možné získat studiem obecné pedagogiky. De facto se tím otevírá další cesta k získání pedagogické kvalifikace pro 2. stupeň ZŠ a pro SŠ mimo studium na vysokých školách. Učitelskou kvalifikaci budou moci získat absolventi dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které organizují vedle vysokých škol například i krajská vzdělávací zařízení. Tuto změnu přináší další z přijatých pozměňovacích návrhů, po kterém by mělo do nejrychleji následovat nastavení standardů pro tento typ vzdělávání učitelů.

Studentům, kteří zatím mají pouze titul bakalář, bude ředitel moci přiznat kvalifikaci. Tato úprava umožní řediteli škol, aby nejdéle na tři roky od zahájení magisterského studia (nebo po dobu trvání studia) uznal kvalifikaci studentovi pedagogického oboru.

Budou zrušeny tzv. malé akreditace pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Tento krok ministerstvo školství zdůvodnilo tím, že při počtu zhruba 10 tisíc žádostí o akreditaci jde o formální proces a že kvalitu krátkodobých vzdělávacích kurzů posoudit nelze, akreditace přitom ovlivňuje podmínky pro jejich financování školou. Úřad se chce soustředit pouze na tzv. velké akreditace dlouhodobých kurzů, které vedou k získání kvalifikace.

Zvýší se kvalifikační požadavky pro asistenty pedagoga. Nároky kladené na jejich přípravu novela zvyšuje výrazně. Vedle platových a pracovních podmínek (například zaměstnávání na částečné úvazky s ohledem na přiznaná podpůrná opatření) to může být pro potenciální zájemce další překážka, kvůli níž zájem o práci asistenta pedagoga klesne.

Tipy a události (výběr z EDUKalendáře)

31. 5., online, Kulatý stůl SKAV a EDUin: Přechod žáků mezi základní a střední školou – jak by měl ideálně fungovat?

8. 6., online, Učitel pro 21. století: jaké změny potřebujeme v přípravě a podpoře učitelů v době post-covidové?

POMOZTE NÁM JAKO DÁRCE:

Každý dar umíme efektivně použít a proměnit ho v užitečnou informaci. Týden co týden připravujeme Beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom v tom mohli pokračovat i nadále, potřebujeme Vaši podporu.

DAROVAT